

prihaja nikdar od pravih Nemcev samih, marveč zmiraj le od ljudi, kateri imajo kaj dobička od tega, da ščujejo narod zoper narod, da potlej tem lajše v motni vodi ribe lové. (Dobro!) In rez, če bi bili kedaj le poskusili, nemške Kočevce zatirati, bi o tem poštemem in pridnem narodiču zavoljo njegovega pičlega števila pač ne bilo nobenega sledú več.

Ni ne toraj res to, da bi mi hoteli nemščino odpraviti z naših šol. Mi vemo ceniti vrednost nemščine, zato hočemo, da se je na naših srednjih šolah uči toliko, da se je naša šolska mladež popolnoma nauči. Če bi mladina naša po srednjih šolah ne bila uže tako preobložena z učnimi predmeti, bi za srednje šole po Kranjskem mi še celó želeli, da bi se jej dala prilika ravno tako naučiti se laškega jezika, kateri zavoljo živahnega prometa in občevanja z Lahi za naše ljudstvo skoro ni nič manj važen od nemškega.

Res prav odveč je zato, da se gospodje leve strani tako zeló navdušujejo za nemški jezik po naših srednjih šolah in s tako silo poganjajo za to, da ne bi se spodrinil, česar celó nihče ne namerava. Prav taki se mi zdé ti gospodje, kakor tisti vitez, ki je oblekel se z oklepom, djal na glavo čelado, oborožil se z mečem in sulico, jako pogumno zajahal konja in jel mahati po zraku, boreč se — z vetrom. (Smeh.)

Nemštvo nikakor ni v nevarnosti. Bilo je močno in cvetelo, ko v Avstriji še ni bilo nobene „ustavoverne“ stranke, in bo zavoljo svoje kulturne važnosti stalo ravno tako močno, ko o „ustavovercih“ uže davno ne bo več duha ne sluha.

Ako pa mi nemškemu jeziku privolimo pristojno mu pravično mesto na svojih srednjih šolah, vendar ne moremo dopustiti, da bo naš slovenski materni jezik v zadnjem kotu čepel, marveč moramo zahtevati, da se ga temeljito nauči vsak, ki bo imel v tej ali oni službi opraviti z našim ljudstvom.

Tudi to je pretirano, da bi skrb za nemštvo bila tudi skrb za prid države. Za blagor države se najbolje skrbi, če se gospodarstvo ali uprava države ravna po sestavi njenih narodov. Kdor bi dandanes še trdil, da Avstrija pomeni toliko ko „nemštvo“, pač ne vé ali ne mara vedeti, da je Avstrija sestavljena z mnogogjezičnih narodov. Država po tem, če se daje narodom njihova pravica in če tako postanejo zadovoljni — gotovo ne trpi škode, ampak njena moč se le vtrjuje. Kajti ne veliki in z železnimi verigami trdo sklenjeni, marveč zadovoljni narodi so najmočnejši stebri cesarstva, narodi pa, ki jih le s silo skup zvežejo in s silo skup držé, se tega pritiska kmalu naveličajo in če se jim pokaže kaka priložnost, se le prelahko vdajo skušnjavi, otresejo nestrpljivi jarem in si iščejo lepšega in mirnejega življenja. (Klici na levi: čujte! čujte!) Tu omenjam le zgodovinske dogodbe, ne cikam pa nikamer.

Prav tako pripoznano je to, da je narod tem trdnejši steber državi, čim bolj razbistren in izobražen je. Ker se pa narodi po pedagogičnih načelih morejo izobražiti le na temelji svojega lastnega jezika, bi bilo prav res na korist državi, če bi se mu ne le v šoli in cerkvi, ampak tudi v uradih itd. dala vsa prostost.

Teoretično in formalno, gospoda, ste po določbah temeljnih državnih postav tudi pripoznali to, al do zdaj so bile to le prazne obljube, ki se na papirji pač res lepo svetijo, ki so pa — če mi je dovoljena primera — take, kakor jedilni list, na katerem stojé zapisane najlepše, najslastnejše jedi. Kaj pa pomaga lačnemu, če mu tak list daste, če mu pa ne prinesete na mizo tudi hlastno zaželenih jedi? Ali bo njegova lakota uže s tem pregnana? Kaj pomaga toraj, če ste sprejeli v državne temeljne postavbe lepe stavke o enakopravnosti narodov, če jim pa te v resnici nočete dati in morajo

naši narodi še zmiraj čakati tistega časa, ko se bodo te lepe obljube vendar enkrat spolnile?

Po priporočani resoluciji se ima dosedanja krivica in zamuda v smislu enakopravnosti slovenskega jezika vsaj enkrat popraviti. Le ta cilj ima resolucija po odseku predložena. V nji ne prosimo nobene prednosti ali kaj družega posebnega, marveč zahtevamo le, da se uže veljavne postavbe, katere ste vi, gospôda, skovali, dejansko izvršujejo in da zadobi tudi naš jezik na srednjih šolah naših tisto veljavo, ki mu gre kot maternemu jeziku in kakoršno ima po nemških deželah nemški jezik. (Velika pohvala na desni.)

Naši dopisi.

Iz Rusije 30. apr. — η. (Dalje in konec.) — Velike borbe v Rusiji med narodno in evropejsko-liberalno stranko ne samo ni še konca, ampak hije se tako srdito, kakor še nikoli ne. Liberalci v tej borbi nimajo do zdaj nič sreče, in sicer zato ne, ker nimajo ne trdne podlage, ne opredeljenih načel, ne jasnih pojmov v svojem zahtevanju, ne poštemosti v sredstvih. Vsak dan so razbiti „v puh in prah“ ter se spreminjajo, kakor kameleon in protej. Zdaj kličejo vlado na pomoč proti izdajavcem, to je proti narodni stranki, zdaj to stranko zmerjajo z vladnim „lakajem“. Pred poslednjo turško vojsko so napenjali vse svoje žile in sile v dokazih, da Slavjani so bedaki, divjaki, barbari, s katerimi ruski narod nima nič občega ter so strašili vlado z Evropo, ako se ona za turške Slavjane potegne; tako so razsajali, da pred vojsko je bil „Golos“ na šest mesecev v prepoved dejan. Ko se je vojska vnela, so se ti liberalci tako vneli za „brate Slavjane“, da so za-nje nabirali denar, obleko, celó cerkvene stvari in zvonove, v vseh „komitetih v polzu Slavjan“ so hoteli liberalci biti prvi; celó sv. Štefanska Bolgarija jim ni bila dovolj široka. Kaj pa zdaj spet? Nu, zdaj čitate v njihovih časopisih, kedar hočete, da „ni vredno, da bi pljunil na Bolgare in na vse druge Slavjane“; narodno stranko pa, ki je v Evropi znana pod imenom „slavofilov“, zmirjajo s „konservatorji“ in s „kvasnimi patrijoti“. Česa zahtevajo liberalci, sem uže večkrat omenil. Njihovo glavno trobilo se zove „Golos“, ki igra prvo rolo v liberalni tragikomediji, drugo rolo igrajo „Ruskija Vedomosti“ (v Moskvi) in „Molva“ (v Petrogradu), razen teh treh imajo še nekaj liberalnih lističev, ki so pa taki pritlikovci, da niso spomina vredni. Glavni časopisi národne stranke so v Moskvi „Moskovskija Vedomosti“, v Petrogradu pa „St. Peterburgskija Vedomosti“ in „Novoje Vremê“, a zdaj prvak med njimi je prof. Citovičev „Bereg“. Polemični članki „Berega“ presegajo vse, kar sem kedaj v časopisih čital. On z mirno besedo, pa z ostro logiko pobija liberalno laž, hinavstvo in farizejstvo. Ne davno nam je prinesel prelepi članek „o ruskem liberalizmu“, v današnjem listu pa ga dopolnuje. Naj častitim čitateljem priobčim ta odlomek za poskušnjo. „V članku o ruskem „quasi liberalizmu“ (piše gosp. prof. Citovič v „Beregu“ 21. aprila) smo hoteli razkriti sistematično zvijačo našega časopisja, kedar se hoče pokazati, da je zastopnik in pobornik liberalnih idéj. A namesto razvitja praktičnih javljenj podaja čitatelju abstraktni princip ter se zanaša na to, da čitatelj ne bode razumel in ne zapazil, za katerim grmom zajec tičí. Mi želimo, da bi se liberalne ideje razširile, kolikor le mogoče, in da bi se popéle do dejanskega življenja, kajti prepričani smo, da liberalne ideje imajo blagotvoren vpliv na razvitje omike, a ne drugače, kakor pod neogiblјivim pogojem, da morajo zagovorniki in zastopniki liberalizma na vsakem polji praktične delavnosti biti kos svoji

nalogi; njihova omika in njihovo politično prepričanje mora biti dejansko in resnično in nikakor ne sme biti samo zlata dekoracija, skrivajoča notranjo gnjilost in lažljivost; oni morajo liberalne ideje vpeljavati v praktično življenje v vsi njihovi popolnosti, ne pa tendenciozno jih kaziti in po strankarskem okusu krojiti. Tak polni liberalizem je pri nas prav vlada prva začela vpeljavati v življenje — to so naše reforme. Vlada je narodu podarila liberalne ustanove, (zemstva, porotniške sodnije, mestno samoupravstvo itd.), „sprejete“ po besedah samih zagovornikov liberalizma „z rado tno nado“, a njihovo nadaljše razvitje je vlada prepustila inicijativi in samostojni delavnosti občestva. Menimo, da je to neovrgljiva resnica, katere ne more zanikati nikakoršna „partija“. Kako tedaj? zakaj kričé, da so se ogoljufali v svoji nadi? Da so se ogoljufali, tega so gospodje liberalci sami krivi, tedaj oni bi morali tudi sami preiskavati, zakaj so se ogoljufali in iznenadili? in na to vprašanje bi oni morali odkritosrčno, naravnost in brez zvičajč odgovoriti, ne pa skrivati se za tistega kozla grehov, ki se mu „neodvisne okoliščine“ dé. So to storili naši gospodje liberalci? Ne, tega niso storili, marveč namesto odkopati koreniko svojih „ogoljufanih nad“ v dejanskem življenju, oni napolnujejo cele koše z arhivnim prahom ter zasipljejo sami sebi oči z „neovrgljivimi zgodovinskimi dokazi, da administracija z mrtvaškim bojem ubiva vsako samostojno delavnost občestva“; tak je zgodovinski dokaz, tedaj tudi zdaj kraljuje nad samostojno delavnostjo občestva administracija sè svojim mrtvaškim bojem“. Besedico „zdaj“ liberalci izpuščajo, al vsak čitatelj si jo mora sam pristavljati, če noče vprašati: zakaj izkopavajo iz arhivnega praha ta „zgodovinski mrtvaški boj“ administracije s samostojno delavnostjo? Ne zato, da bi skrili nezmožnost samostojnosti v preteklosti, ampak zato, da bi opravičili svojo nesposobnost v sedanosti. Prebrisano, res, in prekanjeno skrivajo pravi vir nezadovoljnosti in resnični vzrok „ogoljufanih nad“, a vrh tega imajo tudi priložnost k novim krikom po bolj širokih reformah, po novih pravicah. „Ogoljufana nada“ se uže opravičuje s tem, da samostojna delavnost se ne more pokazati, ker jej je odmerjeno premalo prostora, premalo pravic — in vendar vsa samostojna delavnost celó na majhnem prostoru je porodila edino le „ogoljufane nade“! Al o tem, da samostojna delavnost celó na majhnem prostoru se je pokazala nezmožna in nesposobna, oni zvito in prekanjeno molčé ter kričé, da zemstvo je slabo zato, ker je krog njegove delavnosti preozek, — časništvo je slabo zato, ker ničesa ne sme govoriti, — šola je slaba zato, ker je pod nadzorom vlade, ne pa zemstva, — občestvo je slabo zato, ker mu vlada ne privoljuje iniciativnih pravic v lastnih delih itd. itd. Kratko rečeno: vsa nadloga je v tem, da je na svetu vlada in administracija; ko bi te nadloge ne bilo, vse bi bilo prav lepo in dobro in naši gospodje liberalci bi se nikoli ne ogoljufali v svojih nadah. Kedar take absurdne bedarije nihilisti pišejo v svojih podpodnih jamah, je njihovo čenčanje razumljivo, zakaj jih vlada preganja in jim ne privoljuje iniciativnih pravic, da bi po svojih anarhičnih načelih preustvarjali državo. Liberalizem naših liberalcev nima nikakoršne veljave, nikakega pozitivnega vpliva, on je zanikovanje sploh in posebno zanikovanje državljskih, družinskih in osebnih pravic, — on zanikuje ravno tam, kjer je najbolj treba konservatizma, če hočemo liberalne ideje priviti k svobodnemu državljskemu življenju.

Na Dunaji 15. maja. (*Društvo „Slovenija“ in „Matica slovenska“*). Gospod urednik! V 105. številu „Slov. Naroda“ brali ste lakonično novico: „Društvo Slovenija sprejela je v društveni seji 5. t. m. sledečo resolucijo:

društvo Slovenija izreka svoje priznanje g. dr. Tavčarju za njegov govor v zadnjem občnem zboru „Matice slovenske!“ Da ne bode slovenski svet krivo sodil vseh slovenskih vseučilišnikov, naj tu zgodovino te čudne resolucije zabilježimo. Koncem društvene seje 5. t. m. stavil je neki ud predlog, naj „Slovenija“ izreče svoje priznanje g. dr. Tavčarju za njegov govor, v katerem se je krepko potezal za čistobo našega jezika! proti Koseskovanji. Ta predlog zdel se je nekaterim gospodom, ki pa še niso bili zapisani kot udje „Slovenije“, tako važen, da so se jej precej zapisali kot udje. Nastala je jako burna debata. Zastonj so se trudili odličnejši in treznejše misleči vseučiliščniki ta predlog zaprečiti. Gotovo ne odobrava noben slovenski vseučiliščnik pisave Koseskega, ali je pa prav, da se zategadel vsemu odboru Matice slovenske in na čelu njenemu predsedniku s tem indirektno nezaupnico dá? Ali ni bilo uže zaradi te stvari dovolj prepira na domači zemlji, ali naj ga še podneti slovenska mladina zunaj nje? Lansko leto je društvo predsednika Matice slovenske imenovalo častnim članom, letos pa se mu skupno z vsem odborom indirektno dá nezaupnica! Al nasprotniki se niso dali nikakor prepričati. Prišlo je do glasovanja! Oddanih je bilo 16 glasov za, proti resoluciji pa tudi 16 glasov. Parlamentarno je, da je predlog padel, kedar je na vsaki strani enako glasov. Pa čujte, kako se je ta stvar na dalje vršila! Nasprotna stranka tedaj ni vedela, kako bi si pomagala. Kedar predlog pade, preneha o njem vsaka nadaljna debata; tako je zmeraj običaj v vseh društvih, samo „Sloveniji“, ki uže 10 let eksistuje, menda še ni znan! Predsednik društva opozoruje tiste gospode, ki še niso udje, naj se hitro zapišejo, da se prične še enkrat glasovanje! Ali ste uže kedaj kaj tacega slišali? Zastonj so bili nekateri nasproti. Zapisalo se je še nekaj udov — če se ne motimo trije — in pri takem drugem glasovanju je bila resolucija sprejeta z večino — dveh glasov! — In rezultat tega glasovanja je bil ta, da je nekaj udov — smelo rečeno — najodličnejši slovenski vseučiliščniki — iz „Slovenije“ izstopilo, med temi tudi en odbornik (ki je bil pa zaradi svojega glasovanja še osebno razžaljen). Predsednik društva je prosil gospode, naj gledé na blagor društva ne izstopijo iz društva; a zavrnil ga je dobro nek vseučiliščnik rekši: „Nam ni za „Slovenijo“, nam je za narod“. — To je čudna zgodovina, še bolj čudne resolucije! *)

Iz Adlešič 1. maja. M. P. (*Ceste na Belokranjskem*). Slavni cestni odbor okraja črnomaljskega! Ali spiš ali čuješ? Poglej na Kočevsko, kjer je cesta do Maverla dodelana in dobro izpeljana. Kočevarji so za-se dobro skrbeli, da so novo cesto dobili; zakaj vi, cestni odborniki in odbrani možje, ne skrbite za cesto naprej? Koliko smo morali mi Belokranjci za kočevsko cesto plačati in dosti jih je, ki so celi mesec jedli hrano svojo brez soli, zato, ker so jih stroški zadeli za kočevsko cesto. Zakaj se cesta naprej ne dela, posebno pa letos, ko je velika revščina v črnomaljskem okraju, da bi si s tem revni ljudje kaj zaslužili? Poglejmo, kaj delajo naši sosede Hrvati, ki so začeli novo cesto delati od Kolpe in od broda pri Podbrezji (Freithurn). Vzemite načrt v roke in pogledjte bližnjo pot od Črnomlja do Podbrezja ter pomislite, da bi to bila najbližja pot v Karlovec. Hrvatje, ki so o cestnih zadevah precej za

*) Lepa hvala za prijazno poročanje resnice. Ker nikakor nočemo škandala po časnikih delati s tem, da bi umazano domače perilo prali pred svetom in prave vzroke mnogoletnega doslednjega nesprotovanja Matičnemu delovanju javno razodeli, zato molčimo in „Matica“ mirno trpi kritikovanje znane jej stranke. Vred.

nami, pa vendar imajo takove zastopnike, da za narod skrbijo, bodo od Podbrezja do Kalanca čisto novo cesto napravili. Tedaj sl. odbor črnomaljskega okraja, zbudi se iz spanja, ne daj se zapeljati onim, ki frake nosijo, tač znajo in ki vodo na svoj malin obračajo; vsaj ste letos voljeni vsi narodnjaki in domačini v cestni odbor razen enega! Primate se dela in skrbite za svoj narod; pogledajte, ako bi se na Podbrezji napravil dober prevoz ali pa celó most, kakošna velika sreča bi to bilo za nas in naše sosede Hrvate! Če pri nas dobro rodi vinska trta in sadje, pridelka nimamo komu prodat zbog samih slabih cest. Pogledjmo bogato Staro goro preko Kolpe, tam raste vino, da mu ga ni para, — pogledjmo malo naprej bogati vinski Rosopanjik, dobra kapljica se pridelava povsod, kupčija pa je piškova zbog samih slabih cest. Treba je ceste popravljati in dobro izpeljati, potem pa bo vsak rad prišel k nam po vino in po druge stvari. Predlanskim bilo je pri nas dosta sliv, a ni ga bilo kupca. A zakaj ne? Najbolj zavoljo slabih cest. Neki kupec je v Črnomlju kupoval slive, pa ni prišel sam po-nje zavoljo slabih cest, empak je moral vsak, pri katerem je kupil, na pr. v Prloki ali v Adlešičah, slive k njemu pripeljati. Skrbite tedaj cestni odborniki da se cesta od Maverla do Podbrezja izpelje, se ondi most napravi in se tako napravi najpravneja in najbližja pot v Karlovec. Ako se to zgodi, hvaležni vam bodo vnukov vnuki.

Prem 10. maja. (Požar.) — Danes zjutraj okoli 4. ure začelo je v Potoku (oddelku premske vasi) goreti; zgorelo je dvoje gospodarskih poslopij in ena hiša — vdove Logar; pogorelo je razun ozidja — vse do tal Zavarovani bili so vsi trije pogorelci — po domače: Belaj, Logar in Matijon. Škoda ceni se okoli 900 gold. Posebno vdova Logar prišla je ob vse, podpore in usmiljenja je vredna. Sum zapaljenja leti sploh na neko izredno sprideno človeče, katero je bilo uže danes na mestu prostora v varno zavetje odpeljano. Da se ogenj dalje razširjal ni, zahvaliti se je mirnemu in tihemu zraku in pa vrlim Premcem in Bitincem, kateri so na vse pretege delali, da so ogenj lokalizirali. To je letos uže šesti požar v postojnskem političnem okraju. Če bode tako šlo, bode kmalu same razvaline videti, česar pa nas naj Bog in sveti Florijan obvarujeta!

Iz Ljubljane. — Naši tukajšnji državni poslanci so pred binkoštni došli v Ljubljano z Dunaja, kjer so z malimi prenehleji bivali od oktobra meseca lanskega leta. Vrnili so se z dobrimi nadami in da minister Taaffe zdaj trdnejše stoji kakor kedaj poprej, da pa tudi previdi, da mu je državoppravna stranka krepka naslomba, s katero je mogoče polagoma izvršiti, kar je prestolni govor objubil, s katero pa tudi bo treba ministerstvo prestrukturirati. Grof Hohenwart — nam tudi naši poslanci zagotavljajo — stoji na vrhuncu veljave. Tudi gosp. deželni predsednik se je v soboto vrnil v Ljubljano.

— Deželni zbor se prične prve dni prihodnjega meseca; dan pričetka še ni določen.

— Volitev deželnega poslanca v Trebnjem je tako se izvršila, kakor je bilo pričakovati, gosp. Peter Grasselli je bil enoglasno s 117 glasovi voljen. Nasprotna stranka si še upala ni, kandidata razglasiti in je tudi res vsa mrtvudna mirovala. Za nemčurstvo ni nobenega mesta več med našim narodom, in tudi tistim našim „velikim posestnikom“, ki vlečejo danes še ploč Apfaltrernov, se bodo menda kmalu oči odprle, da ni ne dobro in ni pametno, se nasproti staviti narodni ravnopravnosti.

— C. k. deželni predsednik gospod Winkler — apostel mirú. Kako to? Prav resnično in na kratko rečeno tako-le. Na binkoštno nedeljo je pevsko društvo

„Zora“ iz Karlovca napovedalo ljubljanskemu „Sokolu in čitalničnim pevcem svoj prihod v Ljubljano, od kodar se binkoštni pondeljek podá v postojnsko jamo. Al ta prihod Hrvatov je razburil našega mestnega gosp. župana tako, da je „Sokolu“ nagloma poslal ukaz, da hrvatsko pevsko društvo ne sme z zastavo v mesto in da na zgornjem Rožniku zbranih društev („Zore“, „Sokola“ in čitalniških pevcev) na povratku do čitalnice ne sme godba spremiti. Ta ukaza sta nekako podobna bila „einem kleinen Belagerungszustande“ ljubljanskega mesta nasproti 25 gospodom, ki so iz Hrvatskega potovali skozi Ljubljano v Postojno in med potjo hoteli pozdraviti naša narodna društva. 25 Hrvatov pa je mestnemu županu toliko strahú v živce zagnalo, da jim je prepovedal razvitek njihove pevske zastave in spremstvo z godbo!! In ker se je mestni župan z vso „nemško“ rotovško gospôdo tako silno vstrašil Hrvatov, ni čuda, da so naši kazinarji in „nemške“ dame in damice uže dva dni pred prihodom Hrvatov trepetali strahú v spominu, da je nekdanje mesto Jeriho tudi se razrušilo po glasu trobent. „Sokolu“ vendar se je vzvidelo, da ta strah županov in tovaršev njegovih pred Hrvati uže po besedah nemškega Schillerja „Böse Menschen haben keine Lieder“ ni opravičen in je zato pritožbo vložil pri sl. deželnemu predsedstvu. Gospod predsednik, dobro izveden v vseh postavah, je, vsled „Sokolove“ pritožbe podučil gosp. župana, da po postavi magistrat ni kompetenten o društvenih izletih razsojevati in da c. k. deželno predsedstvo ne najde nič spodtakljivega o tem, če hrvatsko pevsko društvo „Zora“ z zastavo pride v mesto in da ni nikakoršnega vzroka, da bi združena društva ne smela z godbo vrniti se z Rožnika v čitalnico, če se to zgodi do 10. ure zvečer. Na ta dopis c. k. deželnega predsednika je župan preklical svoj ukaz. — Karlovsko pevsko društvo, od „Sokola“ in čitalniškega pevskega odbora na kolodvoru prijazno sprejeto, je s svojo zastavo, spremljano od „Sokola“, čitalnice ljubljanske in šišinske, došlo v restavracijo čitalnice, od kodar se je popoldne podalo na gornji Rožnik, kjer se je kakih 3000 ljudi zbralo, popevalo in bratovsko zabavalo, dokler niso zapustili skupnega veselišča in se z godbo nazaj podali v čitalnico okoli 7. ure zvečer. In vse razveseljevanje se je mirno in v najlepšem redu vršilo, županu v dokaz, da se je motil, če se Ljubljančanom s tem po nepotrebnem „der Teufel an die Wand malt“, ko jih kako jugoslavensko društvo pozdravljat pride!! Take prepovedi, večkrat ponavljene, netijo le sovraštvo med narodi in vsak urad bi se jih danes moral skrbno ugibati, ko gré za spravo mednarodno. Zato hvala gosp. deželnemu predsedniku, da je ovrgel neopravičeno prepoved mestnega magistrata ter se skazal res kot apostel mirú, ki je Ljubljanici kazal, da je strah, če Slovan k Slovanu pride, le nemčurska pošast, katera je „v sredi votla, okoli in okoli pa je nič ni.“

— Včeraj je bil občni zbor društva „rudečega križa“, katerega dobrodelni namen je nabirati milodarov za vojake na bojiščih ranjene itd. Pl. gospá Kallina, soproga gosp. ces. namestnika Moravskega, je prišla v zbor, da se je, zapuščaje Ljubljano, poslovila od društva, kateremu predsednica je bila, in vodila novo volitev predsednice, podpredsednic in drugih upravníc in upravnícov. Res, milo je bilo slišati, kako je blaga gospá, znana velika dobrotnica, slovó jemala, zahvalovaje se za iskreno podporo, ki jo je našla od gospej tukajšnjih z dostavkom, da je na Dunaji slišala posebno častno priznanje radodarnosti dežele kranjske. Za predsednico je potem bila voljena gospá Schifferjeva, ki ima mnogo zaslug za to društvo, — za podpredsednico pa gospá baronica Wurzbach in pl. gospá Kalten-

egger. Danes so gospé odbornice tega društva bivši predsednici pl. Kallini poklonile krasno spomenico hvaležnega društva. — Naj pri tej priliki povemo, da je unidan društvo „rudečega križa“ v Gradci po ulicah dalo prilepiti poziv v nemško-slovenskem jeziku, v katerem Gradčane milodarov prosi, — al da je zraven nemške stala tudi slovenska beseda, je bil ogenj v strehi. Velikonemec dr. Weiss je dal sklicati mestni zastop, katerega je pridušal, naj popolno nemškemu Gradcu odvrne nevarnost slovenščine. In za njim so kričali vsi drugi velikonemci, ki hodijo poljubovati Kaisersfeldove „Bleisohlen“, in pravi „Narrenturn“ je bil več dni lepi Gradec, ki zraven Nemcev šteje nad 30.000 Slovencev, kateri ne smejo v svojem jeziku prositi milodarov! Tak neumen strah tedaj pred Slovenci v Gradci, kakor strah pred Hrvati v Ljubljani!

— Željo, ki smo jo nedavno sprožili v našem listu, naj bi se na hiši št. 12. v gosposkih ulicah poleg „fürstenhofa“, katera je nekdanja lastnina bila našega neumrlega Valvazorja, vzdala tablica v spomin, da je naš slavni rodoljub tū bival, bode, kakor radostni slišimo, spolnila domoljubna naša gospá Terpinčeva, sedanja lastnica te hiše, s slovenskim in nemškim napisom.

— (Karloško pevsko društvo „Zoro“), potovajoče v Postojno, so binkoštno nedeljo o poludne „Sokol“, čitalniški pevski zbor in šišenska čitalnica na kolodvoru sprejeli z zastavami in godbo vpričo velike množice prebivalcev. Ob burnih „živijo“-klicih so se po srčnem medsebojnem pozdravu (dr. Karol Bleiweis je v imenu narodnih društev srčno pozdravil došle goste, načelnik „Zore“ gosp. Trstenjak pa pozdrav ljubeznjivo odzdravil) dragi nam gostje podali v čitalnico, kjer so po obedu uže pokazali svojo lepo izurjenost v petji. Dr. Zarnik je po obedu v lepem hrvatskem govoru pozdravil velecenjene goste. Ob treh se je družba vzdignila s zastavami, lepim številom „Sokolov“ v društveni obleki, godbo in množico več tisoč Ljubljančanov na Rožnik, kjer je bila zabava živahna, in so se pesmi Hrvatov in naših pevcev vrstile z navdušenimi govori in godbo. Vreme je bilo lepi veselici jako ugodno. Proti večeru se je družba vrnila v mesto in v čitalnico, kjer je kraljevalo pravo bratovsko veselje, navduševano po govorih in nazdravicah. — Nadjamo se, da so Hrvatje vzeli seboj enako ljub spomin do nas, kakor so ga oni zapustili nam. Ljubljana pa je znova dosti očitno pokazala, kacega duhá je po ogromni večini svojih prebivalcev.

— (Ponovljeno vabilo gospodom udom družbe kmetijske!) V „Oglasniku“ 18. listu „Novic“ priloženem je vabilo razglašeno, naj gosp. udje družbe kmetijske, katerim je še posebno mar za konjerejo domačo, pristopijo konjerejskemu odseku. Plačati ni za to nič, ud tega odseka pa ima pravico, udeležiti se obravnave in sklepov, ki se tičejo domače konjereje. Zadnji čas vpisa je do konca tega meseca v pisarni družbe kmetijske, kajti uže 2. dne junija ima prvi ustanovni občni zbor tega odseka biti.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Dunaja. — Državni zbor je začasno nehal, da se v jeseni zopet začne. Pred razhodom ste obe stranki: naša, tako imenovana „desna“ in pa nasprotna „levica“ — se ve da vsaka v drugih gostilnah — se poslovljale in vsaka drugače. Naša stranka, polna zavesti, da je storila svojo dolžnost, bila je vesela in v raznih napitnicah kazala strogo edinost med seboj in soglasje v tem, da grof Hohenwart je zvezda vsem, ki jih vodi in kateri popolno zaupajo, da Avstrijo pripelje do miru in sprave, — „ustavoverska“ stranka pa je pri svojem banketu kar divjala in z vinom vred cele sodce žolca izlila na našo stranko, ki jej je 18letno gospodstvo z rok izvila.

— Proračun za letošnje leto, ki ga je zbornica poslancev po dolgotrajni razpravi dovršila, kaže, da so stroški nastavljeni na 423 milijonov gold., dohodki pa na 398 milijonov, da bode tedaj zmanjkalo 25 milijonov, ki se bodo pokrili z novimi dolgovi. Ta žalostni račun je britka zapuščina ustavoverske nemčurske stranke, ki je toliko let slabo gospodarila. Po pravici pravi „Slov. Gosp.“, da naši konservativno-narodni poslanci so v marsičem vsaj pot nadelali, da utegne kedaj boljše biti; voza iz muže celó potegniti, kamor so ga liberalci zavlekli, to ni mogoče, dokler ne potrebiyo liberalcev iz ministerstva in konservativcev v gosposki zbornici ne spravijo v večino.

— V delegacijah bode še zmerom 37 ustavovercev sedelo nasproti 23 federalistom.

Iz Rusije. — Ruski car je ministra Tolstoja odstavil; to pomeni, da bode se Poljakom in katoličanom sploh ondi začelo boljše goditi.

Velečastiti volilci dolenjski!

14. dne t. m. popoludne nam je telegraf iz Trebnja prinesel veseli glas, da ste si za poslanca enoglasno izvolili gospoda Petra Grasselli-ja, ki Vam ga je priporočal podpisani odbor.

S to enoglasno volitvijo ste na veliko svojo čast znova izpričali popolno politiško zrelost naroda našega, narodnemu volilnemu odboru pa, kakor vselej tudi to pot dali častno zaupnico. In zopet je svet videl, da mila naša domovina je zemlja slovenska, na kateri živí čvrst narod, ki se pogumno boruje za svoje postavne pravice in pač uže težko čaka, da bi mu v vsacem oziru nastopili boljši časi.

Sprejmite tedaj, vrli možje slovenski, iskreno zahvalo za lepo slogo, s katero ste iz 5 okrajev

v veliki množini stopili na volišče in katere sloge po zgledni disciplini tudi oni domačini niso hoteli kaziti, ki bi bili za svojo kandidaturo imeli nekoliko glasov.

Bodite uverjeni, da ste po nasvetu našem izbrali si za svojega zastopnika možá, ki, stoječ v prvi vrsti naših rodoljubov, dobro pozná razmere cele naše dežele, živo čuti bolečine Vaše in v obče našega naroda, pa ima tudi moč besede, potegniti se krepko za blagor njegov.

Zato še enkrat: hvala Vam!

V Ljubljani 16. maja 1880.

Za centralni narodni volilni odbor:

Dr. Jan. Bleiweis.